

Sz.P.

Przewodnicząca

Rady Gminy Iwanowice

Elżbieta Morek

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach, na podstawie art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024, poz. 1283 ze zm.) przekazuje w załączeniu sprawozdanie roczne z działalności ośrodka za 2024 rok.

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Do wiadomości:

1. Wójt Gminy Iwanowice

SPRAWOZDANIE
z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach
za rok 2024

Zgodnie z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1283 ze zm.)

Spis treści

1. Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania.....	7
2. Koszty utrzymania Ośrodka.....	9
3. Realizacja budżetu Ośrodka.....	9
4. Plan finansowy i wykonanie budżetu w 2024 roku	10
5. Dochody zrealizowane w 2024 roku.....	12
6. Zadania realizowane przez Ośrodek w 2024 roku	12
Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej na terenie gminy Iwanowice.....	
7. Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej	13
Zasiłek stały	13
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	13
Zasiłki okresowe	13
Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe	13
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych psychicznie, oraz usługi sąsiedzkie	14
Kierowanie do domu pomocy społecznej	14
Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”.....	14
8. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze	15
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	15
Świadczenie wychowawcze.....	16
9. Inne zadania realizowane przez ośrodek.....	16
Refundacja podatku VAT za paliwa gazowe	16
Dodatki osłonowe	16
Rodziny zastępcze.....	17
Ogólnopolski program Karty Dużej Rodziny	17
Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona ofiar przemocy domowej.....	17
Wynagrodzenie opiekuna z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd	18
Zakup programu informatycznego z pomocy społecznej	18
Ośrodki wsparcia w Gminie Iwanowice	18
a. Dzienny Dom „Senior+”	18
b. Kluby Seniora	19
Program „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2024.....	19
Wsparcie finansowe dla obywateli Ukrainy w związku z realizacją ustawy o pomocy	

obywatelom Ukrainy.....	20
a. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy	20
b. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla obywateli Ukrainy.....	20
Projekt „Szansa na zmianę”	20
Projekt „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w gminie Iwanowice”	21
Program osłonowy wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin w gminie Iwanowice na lata 2024-2025	22
Realizacja innych usług w obszarze pomocy społecznej.....	22
Zapewnienie dowozu mieszkańców gminy Iwanowice do Środowiskowego Domu Samopomocy.....	23
Realizacja zadań przez Asystenta Rodziny	23
Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – „Planeta Marzeń” w gminie Iwanowice	24
Program pomocy żywnościowej	25
Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	25
Program „Czyste powietrze”	25
Praca socjalna.....	25
Realizacja projektów socjalnych.....	26
a. „Śniadanie Wielkanocne dla samotnych mieszkańców Gminy Iwanowice”	26
b. „karnawałowy BAL SENIORA”	26
c. „Wigilia dla starszych i samotnych osób”	26
d. „Świadoma młodzież”	27
Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami	27
Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie.....	28
10. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	28

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach realizuje zadania, w szczególności w zakresie:

1. pomocy społecznej, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.), z uwzględnieniem podziału na:
 - zadania własne gminy, w tym o charakterze obowiązkowym
 - zadania zlecone z zakresu administracji rządowej
2. świadczeń wychowawczych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1576 ze zm.),
3. świadczeń rodzinnych, które realizowane są jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 323 ze zm.) oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet i ich rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829 ze zm.),
4. świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowania w sprawie dłużników alimentacyjnych, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1993 ze zm.),
5. zasiłków dla opiekunów, które są wykonywane jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej, zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 246),
6. przeciwdziałania przemocy domowej, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.). Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030,
7. wsparcia rodzin, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.). Zadania w tym zakresie były realizowane w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Iwanowice na lata 2022-2024,
8. przyznawania rodzinom wielodzietnym Karty Dużej Rodziny, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1512 ze zm.),
9. pomocy materialna dla uczniów, zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 750 ze zm.),
10. dodatek osłonowy, realizowany zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 953 ze zm.),

11. refundacja paliw gazowych podatku VAT, zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz 2024 r. w związku z sytuacją na rynku gazu (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 204 ze zm.)
12. wypłata świadczeń, w związku z realizacją zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 167 ze zm.),
13. inne zadania — na podstawie programów, uchwał Rady Gminy Iwanowice, zawartych umów i porozumień.

Struktura organizacyjna Ośrodka oraz koszty jego utrzymania

Stan zatrudnienia w 2024 roku:

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach ustalona została następująca struktura organizacyjna:

- Kierownik,
- Dział Pomocy Społecznej
- Dział Świadczeń Rodzinnych i Świadczeń Wychowawczych
- Dział Księgowości.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych było (w różnych okresach) ogółem 16 osób, w wymiarze max. 13,67 etatu.

Stan zatrudnienia w Ośrodku w ubiegłym roku obrazuje tabela nr 1.

I.p.	stanowisko	ilość osób	wymiar etatu	Uwagi
Kierownictwo				
I	Kierownik	1	1	
Dział Księgowości				
2	Główny księgowy	1	1	
Dział Pomocy Społecznej				
3	Asystent rodziny	1	1	
4	Specjalista pracy socjalnej	1	1	Zatrudnienie do 30.06.2024 r.
5	Starszy pracownik socjalny	3	3	
6	Pracownicy socjalni	2	2	Zatrudnienie wynikające ze zmiany stanowiska od 01.08.2024 r., oraz zatrudnienie od 04.11.2024 r.
7	Aspirant pracy socjalnej	1	1	Zatrudnienie do dnia 31.07.2024 r., następnie zmiana stanowiska pracy na pracownik socjalny
8	Inspektor	1	1	Zatrudnienie w związku z potrzebą koordynacji realizacji projektów.

9	Referent	1	1	Zatrudnienie w okresie 01.11.2024 r.
Dział Świadczeń Rodzinnych i Wychowawczych				
10	Inspektor	1	1	
11	Referent	1	1	
Projekt „Usługi transportowe door-to-door w gminie Iwanowice”				
12	Kierowca	1	2/3	Zatrudnienie w ramach realizacji projektu „door – to – door w gminie Iwanowice” od dnia 01.05.2021
13	Kierowca	1	1/2	Zatrudnienie w ramach realizacji projektu „door – to – door w gminie Iwanowice” od dnia 01.01.2024
14.	Pomoc administracyjna/asystent	1	1/2	Zatrudnienie w ramach realizacji projektu „door – to – door w gminie Iwanowice” od dnia 01.05.2021

Ponadto Ośrodek zatrudniał (w różnych czasookresach), w oparciu o umowy zlecenia, lub roboty publiczne 13 osób, w tym:

- 1 specjalista w ramach Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową w Gminie Iwanowice,
- 5 osób do świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej,
- 3 osoby do świadczenia usług sąsiedzkich w miejscu zamieszkania osoby potrzebującej,
- 1 osoba do pełnienia funkcji IODO,
- 1 osoba zatrudniona w okresie nieobecności kierowcy do realizacji zadań z zakresu projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w gminie Iwanowice”,
- 2 osoby zatrudnione w okresie nieobecności pomocy administracyjnej/asystenta do realizacji zadań z zakresu projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w gminie Iwanowice”,
- 2 osoby będące na robotach publicznych z Urzędu Pracy Powiatu Krakowskiego.

Wzmocnienie kadry Ośrodka o ww. osoby, spowodowane było m. in. koniecznością zapewnienia odpowiedniej jakości realizowanych zadań oraz prawidłowym zabezpieczeniem przedsięwzięć, wynikających w szczególności z:

- konieczności zapewnienia rosnącego zapotrzebowania na usługi opiekuńcze dla mieszkańców gminy, którzy wymagają tej formy pomocy,
- realizacji programu rządowego Korpus Wsparcia Seniorów - Moduł I
- realizacji zadań z zakresu projektu „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w gminie Iwanowice”.

Koszty utrzymania Ośrodka

W 2024 roku Gmina Iwanowice na zadanie własne o charakterze obowiązkowym, jakim jest „(...) utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenie pracowników” (art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o pomocy społecznej), zabezpieczyła w budżecie Ośrodka kwotę 1.124.359,00 zł. Wykonanie za 2024 rok wyniosło 1.019.484,76 zł.

W tym plan dotacji z budżetu państwa stanowił kwotę 165.466,00 zł, wykonanie dotacji wyniosło 142.100,49 zł w tym:

- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu państwa (art. 17 ust. 1 pkt 3, 4, 14, 19, 20, art. 18 ust. 1 pkt 3-8 ustawy o pomocy społecznej) – 81.557,00 zł,
- wsparcie ośrodka w zakresie obsługi zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez gminę oraz zadań własnych dotowanych z budżetu dodatek 400 zł – 9.343,00 zł,
- wypłata dodatków motywacyjnych dla pracowników Ośrodka ze środków dotacji w ramach rządowego Programu, zgodnie z uchwałą Nr 62 „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” – 51.200,49 zł.

Ze środków w ramach zadania pokryto między innymi :

- wynagrodzenia osobowe 685.898,83 zł;
- dodatkowe wynagrodzenie tzw. „ 13” – 45.506,61 zł
- składki na ubezpieczenie społeczne — 123.673,74 zł
- fundusz pracy — 16.076,56 zł
- wynagrodzenia bezosobowe — 7.800,00 zł
- zakup materiałów i wyposażenia — 50.300,10 zł
- zakup artykułów spożywczych – 162,27 zł
- zakup energii — 0,00 zł;
- zakup usług zdrowotnych — 2 200,00 zł
- zakup usług pozostałych (usługi pocztowe, naprawy sprzętu, superwizja itp.) — 28.829,74 zł
- zakup usług: tel. stacjonarny, tel. komórkowy — 742,66 zł
- ryczałty samochodowe i podróże służbowe krajowe — 12.840,55 zł
- różne opłaty i składki — 192,00 zł
- odpis na ZFŚS — 21.359,48 zł
- szkolenia pracowników — 2.833,80 zł

Realizacja budżetu Ośrodka

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2024 roku finansowana była ze środków:

- a) budżetu Gminy Iwanowice,
- b) budżetu państwa (dotacje celowe),
- c) dotacje z Funduszy Europejskich,
- d) dotacje z Funduszu Pomocy,
- e) dotacje z Funduszu Pracy.

Plan finansowy i wykonanie budżetu w 2024 roku

W 2024 roku Ośrodek dysponował budżetem w łącznej wysokości 5.987.848,99 zł (plan po zmianach).

Na realizację zadań Ośrodek dysponował w 2024 roku następującymi środkami :

Nazwa zadania		Plan 2024 r.	Łączne wykonanie 2024 r.	Wykonanie z dotacji	Wykonanie środki własne
85195	Świadczeniobiorcy inni niż ubezpieczeni	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
85202	Domy pomocy społecznej	480.000,00 zł	462.506,30 zł	0,00 zł	462.506,30 zł
85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	6.000,00 zł	5.332,47 zł	5.332,47 zł	0,00 zł
85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	24.063,68 zł	23.902,68 zł	23.902,68 zł	0,00 zł
85214	Zasiłki i pomoc w naturze	103.440,41 zł	76.721,42 zł	28.052,41 zł	48.669,01 zł
85216	Zasiłki stałe	289.528,58 zł	285.843,58 zł	285.843,58 zł	0,00 zł
85219	Ośrodek pomocy społecznej (łącznie z przemocą i wynagrodzeniem dla opiekuna)	1.163.331,72 zł	1.040.373,87 zł	147.873,21 zł	892.500,66 zł
85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (w tym Korpus Wsparcia Seniorów Moduł I – usługi sąsiedzkie)	45.280,00 zł	32.609,85 zł	10.760,82 zł	21.849,03 zł
85230	Pomoc w zakresie dożywiania	53.247,00 zł	43.133,70 zł	34.337,76 zł	8.795,94 zł

85278	Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2.409,60 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
85295	Pozostała działalność (realizacja projektów: Szansa na zmianę; Wsparcie finansowe zadań – system informatyczny; Door to door; Korpus Wsparcia Seniorów – Moduł II; Dodatki ostonowe)	340 744,30 zł	318 075,75 zł	44 850,29 zł	273 225,46 zł
85395	Pomoc dla obywateli Ukrainy (wypłata świadczenia jednorazowego 300,00 zł, dofinansowanie do zakwaterowania 40,00 zł, oraz dodatki gazowe)	59.463,91 zł	40.711,32 zł	40.711,32 zł	0,00 zł
85415	Pomoc materialna dla uczniów	30.520,00 zł	20.928,00 zł	16.742,40 zł	4.185,60 zł
85501	Świadczenia wychowawcze	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
85502	Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny (w tym świadczenia rodzinne wypłacane obywatelom Ukrainy)	2.851.388,94 zł	2.778.563,46 zł	2.678.919,47 zł	99.643,99 zł
85503	Karta Dużej Rodziny	1.151,00 zł	797,00 zł	797,00 zł	0,00 zł
85504	Wspieranie rodziny	107.552,26 zł	97.924,46 zł	28.510,36 zł	69.414,10 zł
85508	Rodziny zastępcze	95.000,00 zł	81.546,56 zł	0,00 zł	81.546,56 zł
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne od osób pobierających niektóre świadczenia rodzinne	117.065,19 zł	116.471,55 zł	116.471,55 zł	0,00 zł
90005	Wydawanie zaświadczeń z zakresu „Czyste powietrze”	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Dochody zrealizowane w 2024 roku

W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach zrealizował dochody w obrębie następujących zadań, ujętych w poniższej tabeli:

Lp.	Zadanie	Kwota dochodu
1 .	Odpłatność za usługi opiekuńcze	13.175,38 zł
2.	Zwrot do budżetu państwa nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, wychowawczych oraz dodatku osłonowego	17.774,23 zł
3.	Zwrot przez dłużników alimentacyjnych zaległości z tytułu wypłaconych świadczeń w tym do budżetu państwa z tytułu odsetek	90.799,44 zł 62.544,15 zł
4.	Zwrot nienależnie pobranego zasiłku stałego	776,00 zł
5.	Odsetki od środków na rachunkach bankowych	984,70 zł
6.	Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	3.059,59 zł
7.	Opłata zastępcza za pobyt w Domu Pomocy Społecznej	7.792,44 zł
8.	Zwrot nienależnie pobranego stypendium – pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	720,00 zł
9.	Odpłatność za pobyt w Dziennym Domu „Senior+”	81.847,81
10.	Wpłaty i należności z tytułu Karty Dużej Rodziny	30,00 zł
11.	Koszty upomnienia	0,00 zł
12.	Zwrot kosztów pobytu w pieczy zastępczej	0,00 zł

Zadania realizowane przez Ośrodek w 2024 roku

[Dane statystyczne dotyczące klientów systemu pomocy społecznej na terenie gminy Iwanowice.](#)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2024 roku objął wsparciem finansowym (dotyczy wyłącznie pomocy środowiskowej) 137 rodzin (bez DPS), w których żyło 149 osób. Gminę Iwanowice, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r., zamieszkiwało 9190 osób (osoby zameldowane na stałe). Tym samym należy stwierdzić, iż 1,62 % mieszkańców gminy zostało objętych pomocą. Beneficjentami pomocy społecznej były głównie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym.

Świadczenia pieniężne i niepieniężne z pomocy społecznej

W ramach realizacji zadań zawartych w art. 17 i art. 18 ustawy o pomocy społecznej, przyznano prawo do następujących świadczeń:

Zasiłek stały

W 2024 roku Ośrodek, w ramach posiadanego planu w wysokości 289.528,58 zł (w tym: dotacja 285.843,58 zł, środki własne 3.685,00 zł), przyznał i wypłacił świadczenie z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego 29 osobom posiadającym orzeczenie o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym i znacznym na łączną kwotę 285.843,58 zł. Wykonano zakładany plan na poziomie 98,73 %. Zadanie zostało sfinansowane w całości z dotacji budżetu państwa.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodki pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały.

W roku 2024 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za:

- 27 osób pobierających zasiłek stały, na kwotę 23.902,68 zł.

Środki na realizację tego zadania pochodziły z budżetu Wojewody Małopolskiego i zabezpieczały opłatę składek.

Zasiłki okresowe

W roku ubiegłym świadczeniami w postaci zasiłków okresowych objętych było 13 rodzin, w których żyło 14 osób. Wydatkowano kwotę ogółem 28.440,41 zł, z czego dotacja z budżetu państwa stanowiła 28.052,41 zł, a środki własne 388,00 zł. Zasiłki okresowe przyznawane były w szczególności z powodu bezrobocia (49 świadczeń), długotrwałej choroby (12 świadczeń), niepełnosprawności (7 świadczeń), inny powód (8 świadczeń).

Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe

Pomoc w formie zasiłków celowych i w naturze była przyznawana głównie na zakup żywności, lekarstw, odzieży, opału, opłaty za media, zwrotu kosztów leczenia. W 2024 roku tą formą pomocy objęto 40 rodzin, w których żyło 66 osób.

W roku 2024 wydatkowano łącznie kwotę 29.160,00 zł oraz dodatkowo opłacono dla 5 osób tymczasowe schronienie w łącznej wysokości 17.717,01 zł oraz zorganizowano pochówki szczątków ludzkich w kwocie 1.404,00 zł.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób chorych psychicznie, oraz usługi sąsiedzkie

W roku 2024 usługami opiekuńczymi, objętych było - w różnym okresie i wymiarze – 4 osoby. Udzielono 635 świadczenia (godzin usług), a wydatki Gminy z tego tytułu wyniosły 19.163,83 zł.

Koszt ogólny jednej godziny usług opiekuńczych w 2024 roku wynosił 28,10 zł.

W 2024 roku po raz pierwszy w ramach programu Korpus Wsparcia Seniorów edycja – 2024 (Moduł I) realizowano usługi sąsiedzkie i obejmowały wsparciem 3 osoby, którym udzielono 147 godzin wsparcia. Kwota wydatkowana w ramach dotacji: 10.760,82 zł, wkład własny w ramach programu stanowiły środki własne w wysokości: 2.685,20 zł.

W 2024 roku nie realizowano specjalistycznych usług opiekuńczych.

Kierowanie do domu pomocy społecznej

W sytuacji, kiedy usługi opiekuńcze są niewystarczające, za zgodą osoby można ją skierować do domu pomocy społecznej, o profilu odpowiednim do wieku, stanu zdrowia, rodzaju choroby lub zaburzeń.

W 2024 roku w domach pomocy społecznej przebywało 10 osób, w tym:

- 2 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Batowicach,
- 2 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Konarach,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Charsznicy,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Ojcowie,
- 1 osoba w Domu Pomocy Społecznej w Kurozwękach,
- 4 osoby w Domu Pomocy Społecznej w Karniowicach,

Przy czym wydatki w tym zakresie wyniosły 462.506,30 zł.

Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”

W 2024 r. Gmina Iwanowice realizowała ustanowiony Uchwałą Rady Ministrów Nr 149 z 23 sierpnia 2023 r. wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024 – 2028, który jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji zadań własnych o charakterze obowiązkowym, określonych w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej.

Na realizację ww. Programu przeznaczono w 2024 roku ogółem 53.247,00 zł, z czego środki własne gminy stanowiły kwotę 17.000,00 zł, a dotacja z budżetu państwa 36.247,00 zł.

Całkowity koszt realizacji Programu wyniósł 43.133,70 zł, z czego dotacja z budżetu Wojewody Małopolskiego wyniosła 34.337,76 zł, środki własne Gminy w ramach programu stanowiły kwotę 8.795,94 zł.

Środki w ramach Programu zostały wydatkowane na pomoc w formie obiadu oraz zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności. Pomocą w formie obiadów objęto 22 dzieci oraz 2

dorosłych, zapewniono 2.554 posiłków. Pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności udzielono 8 osobom (w tym: 7 dzieci, 1 osoba dorosła).

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze

Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny

Na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego zaplanowano wydatki w kwocie 2.851.388,94 zł, a wykonanie wyniosło 2.778.563,46 zł, w tym: 2.653.269,40 zł to środki z dotacji, 99.643,99 zł środki własne, 25.650,07 zł środki z Funduszu Pomocy.

Wykonanie za okres od początku roku do końca grudnia 2024 r. wyniosło 97,45 % wykonania planu.

Przy obsłudze świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, świadczeń z funduszu alimentacyjnego zatrudnione były 2 osoby.

Koszt wynagrodzeń i pochodnych za okres I – XII wyniósł: 165.075,91 zł, w tym:

- z tytułu wynagrodzeń: 130.145,43 zł w tym środki z dotacji: 29.842,67 zł, środki własne: 99.643,99 zł, oraz środki z Funduszu Pomocy: 658,77 zł
- z tytułu dodatkowego wynagrodzenia tzw. „13”: 8.449,37 zł
- z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne: 23.182,76 zł
- z tytułu funduszu pracy: 3.298,35 zł

Pozostałe koszty obsługi wyniosły: 11.162,19 zł, (prowizje bankowe, badania okresowe, zakup materiałów biurowych, odpis na ZFŚS, szkolenia, koszty postępowań egzekucyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, delegacje).

Pomocy w formie świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego udzielono 347 rodzinom na łączną kwotę 2.328.352,89 zł.

Średnia kwota udzielanej pomocy dla jednej rodziny wyniosła 6.614,64 zł.

Na podkreślenie wymaga również fakt, iż kwota zrealizowana w ramach świadczeń wypłaconych w ciągu okresu sprawozdawczego obejmuje także wypłatę świadczeń realizowanych na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy. Świadczenia te zostały udzielone 5 rodzinom Ukraińskim na łączną kwotę 24.991,30 zł i zostały sfinansowane ze środków Funduszu Pomocy.

Opłacano składki na ubezpieczenie społeczne dla 28 osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, 1 osoby pobierającej specjalny zasiłek opiekuńczy oraz 3 osób pobierających zasiłek dla opiekuna na łączną kwotę 273.972,47 zł.

Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nakłada na ośrodki pomocy społecznej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

W roku 2024 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne za:

- 34 osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, 3 osób pobierających zasiłek dla opiekuna oraz 1 osoby pobierającej specjalny zasiłek opiekuńczy, na łączną kwotę 116.471,55 zł.

Środki na realizację tego zadania pochodziły z budżetu Wojewody Małopolskiego i zabezpieczały opłatę składek.

Ponadto w ramach zadania dokonano zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem za lata ubiegłe w wysokości 12.365,06 zł wraz z odsetkami w kwocie 1.452,19 zł.

Świadczenie wychowawcze

Realizacja zadania w zakresie wypłaty świadczeń poczynszy od czerwca 2022 r. została przekazana do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Obecnie Ośrodek we współpracy z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie zajmuje się jedynie sprawami dotyczącymi koordynacji systemów pomocy społecznej.

W ramach zadania dokonano zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem za lata ubiegłe w wysokości 7.463,01 zł wraz z odsetkami w kwocie 1.451,65 zł.

Inne zadania realizowane przez ośrodek

Refundacja podatku VAT za paliwa gazowe

zrealizowano zadanie dotyczące refundacji podatku VAT za paliwa gazowe dostarczone w 2023 roku oraz w 2024 roku wynikające z ustawy o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku gazu. Na refundację podatku VAT za paliwa gazowe oraz koszty obsługi zaplanowano wydatki w wysokości 41.483,91 zł, a wykonanie wyniosło 25.031,32 zł co stanowi 60,34% realizacji zadania. W ramach realizacji programu wypłacono świadczenie pieniężne na kwotę 24.540,51 zł dla 28 rodzin, wykorzystujących jako główne źródło ogrzewania urządzenia grzewcze zasilane paliwami gazowymi. Poniesiono również koszty obsługi w wysokości 490,81 zł, które zostały przeznaczone na częściowe sfinansowanie wynagrodzeń pracowników realizujących zadanie.

Dodatki osłonowe

Z zaplanowano wydatki 120.308,70 zł (brak wkładu własnego), wykonanie w okresie sprawozdawczym wyniosło 120.308,70 zł. Realizacja środków wyniosła 100,00% planowanych wydatków. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował w okresie od 01.01.2024 r. do 30.06.2024 r. program dodatek osłonowy. W tym okresie świadczenie pieniężne z tytułu dodatków osłonowych zostało wypłacone w kwocie 117.949,71 zł w tym:

- dla rodzin jednoosobowych w kwocie 24.840,52 zł (z czego 22.040,51 zł dla gospodarstw opalających węglem);
- dla rodzin 2-3 osobowych w kwocie 26.711,62 zł (z czego 22.758,53 zł dla gospodarstw opalających węglem);

- dla rodzin 4-5 osobowych w kwocie 46.488,89 zł (z czego 34.116,63 zł dla gospodarstw opalających węglem);
- dla rodzin 6 i więcej osobowych w kwocie 19.908,68 zł (z czego 16.321,22 zł dla gospodarstw opalających węglem).

Pozostałe koszty obsługi wyniosły 2.358,99 zł i zostały przeznaczone na częściowe pokrycie wynagrodzeń pracowników zajmujących się ww. dodatkami ośtonowymi.

Rodziny zastępcze

Zaplanowano wydatki w kwocie 95.000,00 zł a wykonanie wyniosło 81.546,56 zł. Realizacja wydatków wyniosła 85,84 % planowanych wydatków.

W ramach poniesionych wydatków sfinansowano koszty utrzymania 3 małoletnich dzieci w pieczy zastępczej, oraz koszty związane z objęciem rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ogólnopolski program Karty Dużej Rodziny

Zaplanowano wydatki w kwocie 1.151,00 zł. Wykonanie w okresie sprawozdawczym wyniosło 797,00 zł, co stanowi 69,24% w stosunku do planu. W okresie sprawozdawczym w ramach realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny przyjęto 89 wniosków o przyznanie Karty Dużej Rodziny, z tego: 45 wniosków o przyznanie KDR złożonych po raz pierwszy przez rodzinę wielodzietną składającą się wyłącznie z rodziców, 13 wniosków o dodanie nowej osoby, 9 wniosków o duplikat, 13 wniosków o nową kartę dla osoby, która już była posiadaczem oraz 9 wniosków o przyznanie dodatkowej formy Karty Dużej Rodziny..

Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona ofiar przemocy domowej

Wydatki poniesione w okresie sprawozdawczym wyniosły 15.116,39 zł i przeznaczone były głównie na działalność Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą Domową, w którym świadczona jest bezpłatna pomoc radcy prawnego.

W/w okresie prowadzono działania w stosunku do 21 Niebieskich Kart, w tym 14 nowo założonych. Do prowadzenia procedury Niebieskiej Karty powołano grupy diagnostyczno-pomocowe, a następnie grupy diagnostyczno-pomocowe, które podejmowały interdyscyplinarne działania w każdym z w/w przypadków. Powołano grupy diagnostyczno-pomocowe, które odbyły 90 posiedzeń. Zespół Interdyscyplinarny odbył 6 posiedzeń.

Ponadto w ramach uzyskanych środków z dotacji w kwocie 6.000,00 zł poniesiono wydatki w wysokości 5.332,47 zł na działania związane z organizacją 6 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym: wypłatę dodatku dla Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, zakup materiałów oraz pozostałe wydatki związane z obsługą Zespołu.

Wynagrodzenie opiekuna z tytułu sprawowania opieki przyznanej przez sąd

Zaplanowano wydatki w wysokości 5 772,72 zł a wykonanie wyniosło 5 772,72 zł co daje 100 % wykonania w stosunku do planu budżetu.

Na podstawie wyroku sądowego dla 1 opiekuna prawnego wypłacane jest wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną.

Zakup programu informatycznego z pomocy społecznej

W ramach zadania dokonano zakupu systemu informatycznego HELIOS, służącego do obsługi zagadnień związanych z obszarem pomocy społecznej, w tym do realizacji zadań zawartych w ustawie o pomocy społecznej. Zadanie w całości zostało sfinansowane ze środków pozyskanych w ramach dofinansowania w wysokości 2.499,00 zł.

Ośrodki wsparcia w Gminie Iwanowice

a. Dzienny Dom „Senior+”

Funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+” w Grzegorzowicach Wielkich – zabezpieczone środki w budżecie na finansowanie zadania wyniosły 439 960,00 zł, (w tym: środki z dotacji: 65.520,00 zł, środki własne: 374.440,00 zł), a wykonanie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku wyniosło 430 000,00 zł. Realizacja wydatków wyniosła 97,74% planowanych wydatków. Prowadzenie Dziennego Domu „Senior+” w Grzegorzowicach Wielkich w 2024 roku, zostało przekazane do realizacji w drodze otwartego konkursu ofert Stowarzyszeniu „Życzliwa Dłoń”. Zajęcia były prowadzone na piętrze budynku, który w 2023 roku przeszedł gruntowny remont i został dostosowany tak, aby spełniał wymogi lokalowe i dostępności niezbędne do prowadzenia Dziennego Domu Seniora „Senior+”. W ramach zadania została również udostępniona uczestnikom bogata zewnętrzna infrastruktura (siłownia zewnętrzna, altana, boisko) pozwalająca na aktywne spędzanie wolnego czasu, a także zaktywizowanie seniorów poprzez aktywność na świeżym powietrzu. Wsparciem zostali objęci seniorzy – osoby nieaktywne zawodowo w wieku 60 lat i więcej, łącznie w całym okresie sprawozdawczym 21 osób – poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywności, a także obejmującej usługi w zakresie aktywności ruchowej lub kinezyterapii, oferty edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej – ilość godzin wsparcia przez specjalistów została dostosowana do potrzeb uczestników. Seniorzy mają do dyspozycji kilka doskonale wyposażonych i przestronnych sal oraz gabinety dla specjalistów.

Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja zadania w formie wypłaty dodatków motywacyjnych dla pracowników Ośrodka Wsparcia - w związku z Uchwałą nr 62 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024-2027” zaplanowano wydatki w wysokości 19.551,00 zł a wykonanie wyniosło 19.508,91 zł, co stanowiło 99,78% wykonania planu.

Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto udzielono wsparcia w ramach dotacji na dofinansowanie realizacji zadania w zakresie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w Gminie Iwanowice tzw. małe granty – zaplanowano w ramach wydatków bieżących środki na udzielenie dotacji dla stowarzyszeń w wysokości 20.000,00 zł. W okresie sprawozdawczym w trybie pozakonkursowym dotacje otrzymał podmiot, który złożył ofertę realizacji zadania publicznego z zakresu działalności za rzecz osób w wieku emerytalnym. Oferty złożone na podstawie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, w ramach tzw. „mały grant”. W okresie sprawozdawczym przyznano i przekazano kwoty dotacji w łącznej wysokości 20.000,00 zł, wykorzystana kwota dotacji wyniosła również 20.000,00 zł. Na podstawie przedłożonych sprawozdań wraz z dokumentami potwierdzającymi poniesione wydatki dotacje zostały uznane za rozliczone. W ramach zadania zostało wsparciem objętych 10 osób. Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

b. Kluby Seniora

Zabezpieczone środki w budżecie na finansowanie zadania wyniosły 111 000,00 zł, całość była finansowana ze środków własnych, a wykonanie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku wyniosło 111 000,00 zł. Realizacja wydatków wyniosła 100% planowanych wydatków. Zadanie zostało przekazane do realizacji w ramach otwartego konkursu ofert do Stowarzyszenia „Życzliwa Dłoń”. Wszystkie Kluby Seniora liczyły w 2024 roku 157 członków, którzy złożyli deklarację uczestnictwa w poszczególnych Klubach Seniora:

- Klub Seniora w Poskwitowie Starym – 29 członków;
- Klub Seniora w Widomej – 37 członków;
- Klub Seniora w Celinach – 13 członków;
- Klub Seniora w Sieciechowicach – 17 członków;
- Klub Seniora w Władysławie – 25 członków;
- Klub Seniora w Damicach – 19 członków;
- Klub Seniora w Poskwitowie Nowym – 17 członków.

W okresie sprawozdawczym na terenie Gminy funkcjonowało 7 klubów seniora. Zajęcia realizowane były w formie spotkań, warsztatów rękodzielniczych, pogadanek, wspólnych wyjazdów, ćwiczeń rehabilitacyjnych i zajęć budujących sprawność seniorów. Do realizacji zadania zostały zatrudnione osoby dbające o aktywizację seniorów i organizację spotkań oraz wycieczek. Nad właściwym przebiegiem działania czuwał kierownik, który zapewniał wsparcie podczas wielu inicjatyw oraz dbał o zapewnienie odpowiednich materiałów oraz kwestie merytoryczne. Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” edycja 2024

Rządowy program Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2024 zakładał możliwość realizacji dwóch Modułów.

Moduł I - Wspierający gminy w zakresie rozwoju działań samopomocowych poprzez

uruchomienie i utrzymanie usług opiekuńczych świadczonych w formule usług sąsiedzkich.

Moduł II - Wspierający gminy w realizacji usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” mającej na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Na realizację zadania (Moduł I) gmina Iwanowice zaplanowała wydatki w wysokości 21.480,00 zł (w tym 15.120,00 zł dotacja, 6.360,00 zł środki własne), a wykonanie wyniosło 13.446,02 zł (w tym dotacja 10.760,82 zł, środki własne 2.685,20 zł). W ramach zadania realizowane były usługi sąsiedzkie, które obejmowały wsparciem 3 osoby.

Na realizację zadania (Moduł II) – zaplanowano wydatki w wysokości 20.022,75 zł (w tym: dotacja 14.286,00 zł, środki własne 5.736,75 zł), a wykonanie wyniosło 17.734,69 zł (w tym: dotacja 11.997,94 zł, środki własne 5.736,75 zł). Realizacja wydatków wyniosła 88,57% zabezpieczonych środków, które zostały przeznaczone na zakup opasek bezpieczeństwa, opłatę abonamentową tj. usługę całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez Centrum Telemedyczne, oraz wypłatę dodatków specjalnych dla pracowników socjalnych. W ramach Modułu II usługą objęto 25 seniorów w wieku 65 lat i więcej, którzy mieli problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. W ramach projektu monitorowano ich stan bezpieczeństwa tj: życia i zdrowia.

Wsparcie finansowe dla obywateli Ukrainy w związku z realizacją ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy

a. Jednorazowe świadczenie pieniężne dla obywateli Ukrainy

Zadanie realizowane na podstawie art. 31 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Zaplanowano wydatki w wysokości 900,00 zł a wykonanie wyniosło 600,00 zł. W ramach zadania wypłacono świadczenie dla 2 obywateli Ukrainy.

b. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla obywateli Ukrainy

Zadanie realizowane na podstawie art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Zaplanowano wydatki w wysokości 17.080,00 zł, a wykonanie wyniosło 15.080,00 zł. Realizacja wydatków wyniosła 88,29 % planowanych wydatków. Świadczenie pieniężne wypłacono dla 2 osób na kwotę 14.840,00 zł. Pozostałą kwotę wydatkowano na obsługę zadania 240,00 zł i poniesiono je na sfinansowanie kosztów wynagrodzeń pracowników realizujących zadanie.

Projekt „Szansa na zmianę”

Gmina Iwanowice za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach realizuje projekt pod nazwą „Szansa na zmianę” finansowany z Europejskiego Funduszu

Społecznego Plus w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027”. Partnerem w projekcie jest Spółdzielnia Socjalna „OPOKA” z siedzibą w Chechle. Okres realizacji projektu wynosi od 01.08.2024 r. do 30.06.2029 r. Zaplanowane w budżecie gminy wydatki bieżące ogółem na 2024 rok wynosiły 440.570,74 zł w tym dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej 168.213,25 zł, natomiast dla Partnera 272.357,49 zł. Realizacja wydatków ogółem wyniosła 57.196,83 zł w tym wydatki GOPS wyniosły 0,00 zł, natomiast wydatki Partnera wyniosły 57.196,83 zł i dotyczyły wypłaty wynagrodzeń dla Trenera Zatrudnienia Wspieranego i Pośrednika Pracy oraz koszt delegacji dla Pośrednika Pracy. Realizacja wydatków ogółem wyniosła 12,98% wykonania planu na 2024 rok.

Projekt w całym okresie realizacji skierowany jest do grupy 90 osób (60 osób dorosłych i 30 dzieci lub młodzieży) zamieszkujących lub uczących się na terenie Gminy Iwanowice. Grupę docelową stanowią osoby zagrożone ubóstwem, wykluczeniem społecznym, bezrobotne, a w szczególności osoby doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego oraz osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa. Głównym celem projektu jest zwiększenie poziomu aktywizacji społecznej i zawodowej uczestników projektu przez wzmocnienie ich kompetencji/kwalifikacji poprzez zaplanowanym szkoleniom zawodowym oraz wzrost doświadczenia zawodowego zdobytego podczas staży zawodowych. Przyczyni się to zapewne do zwiększenia zdolności do zatrudnienia i aktywnego udziału w życiu społeczno-zawodowym uczestników projektu z terenu Gminy Iwanowice. W okresie sprawozdawczym doradca zawodowy przy współpracy z pracownikami socjalnymi opracowali indywidualną ścieżkę reintegracji dla wszystkich uczestników projektu. Następnie uczestnicy projektu otrzymali wsparcie poprzez spotkania zorganizowane przez Partnera projektu Spółdzielnię socjalną OPOKA z Trenerem Zatrudnienia Wspieranego lub Pośrednikiem Pracy, natomiast wszyscy uczestnicy zostali objęci pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iwanowicach.

Projekt „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w gminie Iwanowice”

Od 1 stycznia 2023 roku projekt pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w Gminie Iwanowice” realizowany jest w ramach trwałości. Beneficjentem projektu jest Gmina Iwanowice, a jego realizatorem Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach. Realizacja trwałości projektu pn.: „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych” obecnie finansowana jest ze środków własnych budżetu Gminy. Projekt skierowany do pełnoletnich mieszkańców Gminy Iwanowice, którzy posiadają orzeczenie o niepełnosprawności lub tych, którzy takiego orzeczenia nie mają, ale z powodu ograniczonej sprawności lub wieku mają trudności w samodzielnym przemieszczaniu się, do osób zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz tych, którzy z powodu ograniczonej mobilności nie mają możliwości rozwoju zawodowego i uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej. Dodatkowo, osobom, które będą potrzebować wsparcia w poruszaniu się podczas świadczonej usługi, pomocy udziela osoba zatrudniona na stanowisku pomoc administracyjna/asystent.

Celem projektu jest zwiększenie aktywizacji społeczno-zawodowej użytkowników/ użytkowników usługi transportowej door-to-door z terenu Gminy Iwanowice poprzez zapewnienie dostępności do usług w obszarze aktywizacji społeczno-zawodowej, usług publicznych opiekuńczych, edukacyjnych, zdrowotnych oraz umożliwiających korzystanie z dóbr kultury.

W budżecie Gminy Iwanowice w 2024 roku na realizację usługi transportowej zabezpieczono kwotę na wydatki w wysokości 231.879,00 zł, a wykonanie w okresie sprawozdawczym od tj. od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku wyniosło 208.872,98 zł.

Realizacja wydatków wyniosła 90,08 %.

W ramach poniesionych wydatków bieżących w okresie sprawozdawczym można wyszczególnić:

- koszt wynagrodzeń pracowników, umowy zlecenia, wypłata „13” oraz pochodnych od tych wynagrodzeń 156.756,30 zł;
- pozostałe koszty dodatkowe m.in. polisa ubezpieczeniowa, zakup paliwa, oleju, płynów, usługi serwisu samochodu, usługę myjni, oraz koszty delegacji na łączną kwotę 52.116,68 zł.

Podsumowując można stwierdzić, że projekt „Usługi indywidualnego transportu door-to-door w Gminie Iwanowice” spełnia swoje założenia. Zaobserwowano, że na terenie naszej gminy jest dużo osób potrzebujących tego rodzaju wsparcia a zainteresowanych osób ciągle przybywa. Wśród użytkowników korzystających z usługi pojawiają się zarówno osoby posiadające stopień niepełnosprawności jak i takie, które takiego orzeczenia nie posiadają, a z powodu trudności w poruszaniu się, wieku, oraz trudnej sytuacji życiowej i wielu innych ograniczeń korzystają z naszej usługi, ponieważ ich rodziny nie zawsze są w stanie zapewnić im możliwości transportu. Dlatego nasza usługa transportowa jest w niektórych przypadkach dla takich osób jedyną możliwością dotarcia z miejsca zamieszkania do miejsca docelowego. W okresie sprawozdawczym zrealizowano 438 kursów podczas których przejechano 44 793 km.

[Program ośłonowy wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin w gminie Iwanowice na lata 2024-2025](#)

Program ma na celu wsparcie finansowe w zakresie transportu do ośrodków wsparcia osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin. W okresie sprawozdawczym zaplanowano wydatki w wysokości 10.000,00 zł, a wykonanie wyniosło 6.969,00 zł. Realizacja wydatków wyniosła 69,69%. W okresie sprawozdawczym wsparcie otrzymały 2 rodziny (w sumie 3 osoby niepełnosprawne). W ramach realizacji zadania zrefundowano rodzinom koszty poniesione na dowóz dorosłych osób z niepełnosprawnościami do ośrodka wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy w Woli Zachariaszowskiej.

[Realizacja innych usług w obszarze pomocy społecznej](#)

w wysokości 5.172,82 zł obejmował w całości wydatki ze środków własnych budżetu gminy,

w tym wynikające z zobowiązań lat ubiegłych związanych z działalnością Klubów Seniora tj. zakup usług wywozu nieczystości oraz zakup energii elektrycznej na łączną kwotę 621,82 zł. Ponadto poniesiono wydatek wynikający z kontynuacji zawartego porozumienia o partnerstwie w ramach programu Gmina Przyjazna Seniorom – Ogólnopolska Karta Seniora w wysokości 4.551,00 zł. Zapewnienie kontynuacji ww. programu stanowi uzupełnienie działań na rzecz seniorów w zakresie realizacji polityki senioralnej na terenie gminy Iwanowice.

Zapewnienie dowozu mieszkańców gminy Iwanowice do Środowiskowego Domu Samopomocy

W ramach zadania zapewnienie dowozu mieszkańcom Gminy do Środowiskowego Domu Samopomocy w Miłoticach zaplanowano w ramach wydatków bieżących dotacje dla stowarzyszenia w wysokości 30.000,00 zł. W okresie sprawozdawczym przekazano dotacje w pełnej wysokości 30.000,00 zł, co stanowi 100 % realizacji planu.

Na podstawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert udzielono dotacji dla Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko” – przyznana kwota dotacji wyniosła 30 000,00 zł na realizację projektu pod nazwą „Dowóz mieszkańców Gminy Iwanowice do Środowiskowego Domu Samopomocy w Miłoticach”. Termin realizacji zadania: 01.01.2024 r. – 31.12.2024 r. Projekt zakładał pomoc 5 osobom z niepełnosprawnościami, mieszkańcom naszej gminy i ich rodzinom w dotarciu do ŚDS w Miłoticach poprzez zapewnienie transportu. Dzięki realizacji zadania publicznego niepełnosprawni mieszkańcy mieli możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w ŚDS w Miłoticach, co przyczyniło się do ich rozwoju emocjonalnego, społecznego, intelektualnego. Rodziny tych osób nie były w stanie zapewnić im takiego transportu, ponieważ w większości są to osoby starsze. W związku z tym zapewnienie dojazdu przez gminę wydaje się być jedynym rozwiązaniem. Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja zadań przez Asystenta Rodziny

W związku z zapewnieniem w środowisku lokalnym realizacji zadań przez Asystenta Rodziny w 2024 r. w planie wydatków budżetu gminy przewidziano środki w wysokości 107.552,26 zł (w tym, środki z funduszu pracy: 21.729,06 zł, środki własne: 78.643,00 zł, dotacja z rządowego programu: 7.180,20 zł). W związku z ich realizacją poniesiono łącznie wydatki w wysokości 97.924,46 zł a źródłem ich finansowania były środki z funduszu pracy w wysokości: 21.729,06 zł, środki własne samorządu w wysokości 69.414,10 zł, środki w ramach rządowego programu w kwocie 6.781,30 zł. Sposób realizacji przedstawia się następująco:

- wynagrodzenie asystenta rodziny i pochodnych, które w okresie sprawozdawczym wyniosło 91.841,61 zł. Wydatki te obejmują:
 - wynagrodzenie 1 pracownika w wysokości 75.140,16 zł, w tym: fundusz pracy: 21.729,06 zł; środki własne 47.744,43 zł; dofinansowanie z rządowego programu: 5.666,67 zł;

- dodatkowe wynagrodzenie tzw. „13”: 2.271,55 zł;
- składki na ubezpieczenie społeczne: 12.632,59 zł w tym: środki własne: 11.656,79 zł, dofinansowanie z rządowego programu 975,80 zł;
- z tytułu funduszu pracy: 1.797,31 zł, w tym: ze środków własnych: 1.658,48 zł, dofinansowanie z rządowego programu: 138,83 zł.

Kwota wydatkowana na wynagrodzenia pracownika ze środków dotacji wynosi 6.781,30 zł i obejmuje wypłatę dodatków motywacyjnych dla pracowników Ośrodka w ramach rządowego programu *„Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”*.

Pozostałe koszty związane z obsługą zadania wyniosły 6.082,85 zł obejmowały m.in.: zakup materiałów i wyposażenia, delegacje, ryczałt samochodowy, oraz pozostałe usługi.

Wsparciem asystenta w okresie sprawozdawczym zostało objętych 18 rodzin.

Wsparciem asystenta w okresie sprawozdawczym zostało objętych 18 rodzin, z tego z 6 rodzinami zakończono współpracę.

Prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – „Planeta Marzeń” w gminie Iwanowice

Zaplanowano w ramach wydatków bieżących udzielenie dotacji dla stowarzyszenia w wysokości 50.000,00 zł. W 2024 roku w okresie sprawozdawczym przekazano dotację w 100,00 %.

W okresie sprawozdawczym na podstawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert udzielono dotacji dla Stowarzyszenia *„Życzliwa Dłoń”* na realizację projektu pod nazwą *„Szukaj własnych dróg”*. Realizacja zadania odbyła się w okresie: 01.01.2024 r. – 31.12.2024 r. W ramach projektu zrealizowano cel, którego założeniem było prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego dla Dzieci i Młodzieży – Planeta Marzeń w Gminie Iwanowice, miejscowość Grzegorzowice Wielkie. W placówce prowadzone były zajęcia wyrównawcze, socjoterapeutyczne, świetlicowe, relaksacyjne, artystyczno-plastyczne dla około 15 podopiecznych. Celem projektu była kontynuacja pracy na rzecz opieki, wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży a także niesienie pomocy rodzicom oraz opiekunom poprzez udzielanie pomocy w nauce. Nastąpił rozwój zdolności i zainteresowań dzieci, poprzez jednoczesną organizację ich czasu wolnego. Działalność placówki przeznaczona była dla dzieci i młodzieży – mieszkańców Gminy Iwanowice w przedziale wiekowym od 4 do 16 lat. Realizacja projektu przyczyniła się do poprawy relacji w szkole, domu oraz grupie rówieśniczej. Udzielone zostało wsparcie dla rodziców, wyrównane zostały szanse edukacyjne, a także przekazane zostały właściwe wzorce postępowania. Dotacja udzielona z budżetu Gminy Iwanowice została wykorzystana i rozliczona w 100%. Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Realizacja zadania w formie wypłaty dodatków motywacyjnych dla pracowników Ośrodka Wsparcia - zaplanowano wydatki w wysokości 2.923,28 zł, a wykonanie wyniosło 2.923,25 zł. Realizacja wydatków wyniosła 99,99% planowanych wydatków. Zadanie dotyczyło wypłaty

dotatków motywacyjnych dla pracowników placówki wsparcia dziennego – „Planeta Marzeń” w związku z Uchwałą nr 63 Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2024 r. w sprawie rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027”. Realizacja zadania nadzorowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Program pomocy żywnościowej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 Podprogram 2023 w okresie czerwiec 2024 r. - sierpień 2024 r. wydał 374 paczek żywnościowych dla 95 rodzin, w których żyło 191 osób. W asortymencie rozdanych produktów znalazły się z m. in: mleko, makarony, olej, cukier, przetwory z owoców, konserwy mięsne. Dzięki współpracy z Bankiem Żywności udało się obniżyć koszty realizacji programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”.

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

W ramach zadania zaplanowano wydatki w kwocie 30.520,00 zł (w tym dotacja: 20.520,00 zł, środki własne: 10.000,00 zł) a wykonanie wyniosło 20.928,00 zł (w tym z dotacji – 16.742,40 zł, środki własne – 4.185,60 zł), co stanowi 68,57% wykonania planu. Pomocy w formie stypendium szkolnego udzielono 8 rodzinom (17 uczniów) na łączną kwotę 20.928,00 zł. Pomocy w formie zasiłku szkolnego nie udzielono.

Program „Czyste powietrze”

W związku z realizacją zadania polegającego na wydaniu zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej dla osób zamierzających złożyć wnioski o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania w ramach programu „Czyste Powietrze” Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2024 wydał 170 zaświadczeń. Na realizację zadania nie otrzymaliśmy środków.

Praca socjalna

Jednym z podstawowych zadań pracownika socjalnego jest wykonywanie pracy socjalnej, która stanowi obligatoryjne zadanie gminy (art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej). Praca socjalna jest metodyczną działalnością ułatwiającą jednostkom, grupom, środowiskom adaptację w zmieniających się warunkach życia poprzez organizowanie dostępu do całego systemu usług umożliwiających w ostatecznym efekcie samodzielność życiową i godne uczestnictwo w życiu społecznym.

W 2024 roku wsparciem i pomocą objętych zostało 159 rodzin, w których żyło 290 osób. Pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej zostało objętych 84 rodzin, w których żyło 84 osób. W środowiskach praca socjalna była świadczona m.in. w zakresie wspierania w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych organów, instytucji i organizacji (pomoc w wypełnianiu

wniosków, informowanie o uprawnieniach, pomoc w ustaleniu niepełnosprawności), poradnictwa wychowawczego, rodzinnego i zawodowego.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznymi w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. W 2024 r. pracownicy socjalni nie realizowali pracy socjalnej w oparciu o kontrakt socjalny.

Pracownicy socjalni Ośrodka przeprowadzili 191 wywiadów środowiskowych.

Realizacja projektów socjalnych

a. „Śniadanie Wielkanocne dla samotnych mieszkańców Gminy Iwanowice”

Projekt socjalny skierowany do samotnych mieszkańców gminy Iwanowice, zrealizowany 26 marca 2024 r. w Dziennym Domu Senior+ w Grzegorzowicach Wielkich.

Inicjatorami i realizatorami przedsięwzięcia byli pracownicy socjalni tut. OPS oraz pracownicy DDS.

Dzięki zrealizowanemu projektowi każdy z Gości spędził czas w wyjątkowym, świątecznym nastroju oraz otrzymał świąteczny upominek tj. babkę wielkanocną oraz baranka.

Głównym celem projektu było przeciwdziałanie wykluczeniu oraz integracja społeczna, dzięki czemu uczestnicy mogli poczuć się szczęśliwi, ważni i zauważeni w tym szczególnym czasie jakim są Święta Wielkanocne.

Nie zapominajmy, że wspólne spotkanie dla wielu osób było jedyną możliwością, aby usiąść przy świątecznym stole w gronie innych.

Środki przeznaczone na realizację projektu pochodziły z budżetu Gminy, GOPS oraz Stowarzyszenia „Życzliwa Dłoń”.

b. „karnawałowy BAL SENIORA”

W dniu 10.02.2024 r. w Dziennym Domu Senior+ w Grzegorzowicach Wielkich odbył się karnawałowy BAL SENIORA dla seniorów z Gminy Iwanowice. W wydarzeniu łącznie uczestniczyło prawie 100 osób.

Bal został zorganizowany przy współpracy GOPS i pracowników Dziennego Domu Senior+.

Głównym celem była aktywizacja społeczna osób starszych będących mieszkańcami gminy Iwanowice.

Wszystkim uczestnikom towarzyszyły fantastyczne nastroje, a całą imprezę uświetnił Pan Krzysztof Bigaj, dzięki któremu Bal nabrał wyjątkowego charakteru. W ramach poczęstunku seniorzy mieli okazję skosztować przysmaków przygotowanych przez catering ze Spółdzielni Socjalnej OPOKA.

Seniorzy świetnie się bawili w swoim towarzystwie nikogo nie trzeba było zachęcać do tańca sala była ciągle pełna tańczących par, a to świadczy o tym że impreza była potrzebna i bardzo udana.

c. „Wigilia dla starszych i samotnych osób”

Projekt socjalny skierowany do 31 osób – samotnych i starszych mieszkańców gminy

Iwanowice (20 osób z DDS+ i 11 podopiecznych OPS) , zrealizowany 17 grudnia 2024 r. w Dziennym Domu Seniora + w Grzegorzowicach Wielkich.

Inicjatorami i realizatorami przedsięwzięcia byli pracownicy socjalni tut. OPS przy współpracy z Kierownikiem i pracownikami DDS+.

Dzięki zrealizowanemu projektowi każdy z Gości spędził czas w wyjątkowym, świątecznym nastroju oraz otrzymał świąteczną paczkę .

Catering został sfinansowany w 50 % z budżetu GOPS w Iwanowicach w kwocie 2407 złotych jako realizacja zadań własnych obowiązkowych w gminie na podstawie art.17 ust.1 pkt.10 , art.45 ust.1 pkt.2, ust.2 i ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024r. poz. 1283) oraz w 50 % ze środków Stowarzyszenia „ Życzliwa Dłoń” w tej samej kwocie. Podarunki w postaci paczek świątecznych zostały sfinansowane z budżetu Urzędu Gminy Iwanowice w wysokości 162,27 zł.

Głównym celem projektu było zwrócenie uwagi na potrzeby osób samotnych, starszych z gminy Iwanowice w okresie nadchodzących świąt Bożego Narodzenia. Zamierzeniem projektu było, aby Goście poczuł się wyjątkowo, spędzając czas przy akompaniamencie kolęd i stole z tradycyjnymi potrawami świątecznymi.

d. „Świadoma młodzież”

Projekt socjalny "Świadoma młodzież" zrealizowany został na przełomie listopada i grudnia 2024 r. Projekt ten skierowany był do rodziców oraz młodzieży uczęszczającej do szkół podstawowych na terenie Gminy Iwanowice. Celem głównym projektu socjalnego było zwiększenie świadomości młodzieży i rodziców na temat przemocy rówieśniczej poprzez zmniejszenie przyzwolenia na przemoc rówieśniczą w środowisku szkolnym, skupienie uwagi uczniów i rodziców na problemie przemocy rówieśniczej, zapoznanie młodzieży oraz rodziców z instytucjami, które pomagają ofiarom przemocy rówieśniczej oraz poprzez zwrócenie uwagi młodzieży i rodziców na konsekwencje jakie niesie ze sobą przemoc rówieśnicza. Prelekcje dla uczniów oraz warsztaty dla rodziców poprowadził Pan Artur Byczek - emerytowany funkcjonariusz Policji, który zawodowo zajmował się szeroko rozumianą problematyką przestępczości nieletnich. Projekt zrealizowany został z budżetu Ośrodka w łącznej wysokości 6067,73 zł.

Współpraca z innymi instytucjami, organizacjami

Wykonując zadania pomocy społecznej i dyspozycje wynikające z przepisu art. 2 ust 2 ustawy o pomocy społecznej ośrodki pomocy społecznej współpracują, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami prawnymi i fizycznymi.

Ośrodek, wypełniając w 2024 r. swoje statutowe zadania, współpracował z wieloma instytucjami i organizacjami, zarówno z terenu gminy, jak i powiatu krakowskiego oraz Miasta i Gminy Kraków.

Sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iwanowicach sporządzał sprawozdania (w tym w formie elektronicznej) z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i przekazywał w terminach wyznaczonych do Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej

Rok 2025 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych dotychczas zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw oraz podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna.

W szczególności poprzez:

- realizację założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Iwanowice na lata 2021-2026,
- realizację założeń Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej dla Gminy Iwanowice na lata 2024-2030,
- opracowanie i realizację założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027,
- przejęcie zadania i realizacja założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii w Gminie Iwanowice na lata 2022-2025,
- podejmowanie kompleksowych działań na rzecz zmiany postaw klientów, zwiększenia ich aktywności i współuczestniczenia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- rozwijanie pomocy w formie profesjonalnie prowadzonej pracy socjalnej,
- zapewnianie dla dzieci i młodzieży gorącego posiłku we wszystkich szkołach funkcjonujących na terenie gminy,
- kontynuację realizacji zadania: Kluby Seniora+ na terenie gminy Iwanowice – przekazanie zadania do realizacji,
- ośrodek wsparcia - Dzienny Dom „Senior+” w Grzegorzowicach Wielkich – przekazanie zadania do realizacji,
- placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy Iwanowice – „Planeta Marzeń” – przekazanie zadania do realizacji,
- trwałość realizacji projektu „Usługa indywidualnego transportu door-to-door w Gminie Iwanowice” realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8 Rozwój usług

społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020,

- realizacja projektu „Szansa na zmianę” w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 w ramach Priorytetu 6 Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, Działania 6.26 Integracja społeczna osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, Typ projektu A. Działania mające na celu integrację osób w szczególnej sytuacji realizowane przez gminy i powiaty. Partnerem w projekcie jest Spółdzielnia Socjalna „OPOKA” z siedzibą w Chechle
- wdrożenie i realizacja programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” – edycja 2025
- realizację zadań wynikających z udzielania pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- realizację zadania - refundacja podatku VAT tzw. dodatek gazowy,
- rozwijanie współpracy z sektorem pozarządowym oraz innymi podmiotami i partnerami społecznymi,
- prowadzenie elastycznej polityki kadrowej służącej utrzymaniu dobrej jakości obsługi klienta oraz prawidłowej realizacji zadań, obejmującej m.in. dostosowywanie zatrudnienia do występujących potrzeb, szkolenie pracowników i podnoszenie kwalifikacji zatrudnionej kadry.

Opracowanie: kwiecień 2025 r.